

men i modsat Tilfælde vil Forholdet kun blive til Forstyrrelse for den fri Udvikling. Det er derfor, jeg hævder, at den ærede Regjering igjennem sin Konseilspræsident har fremsat en urigtig Grundlovsfortolkning, naar han hævder Regerettighedsen. Selv om vi nu gik ind paa Regerettighedsen, hvad vil det da sige, i den ærede Regjerings Munde? Det vil ikke sige væsentlig Andet, end at kun naar vi høre os ind under den anden Villie, saa anerkjendes vor Villie, thi naar der forlanges, at først naar vi ere enige med den anden Villie, der er udgaaet fra helt andre Forudsætninger end vi, først da vil man agte paa vor Stemme, saa er det det Samme som at lænkebinde Folkets Frihed ind under de Privilegeredes Forrettigheder. Det er for mig det Uvorligste, naar vi ikke havde faaet dette frem hos den høitagtede Regjering, kunde det maasse have filltet sig anderledes, men nu gjælder det ikke om de enkelte Frugter paa Træet, men om Træets rette Betydning for vort Folks Frihedsliv og for vort Fædreland. Det gjælder, om vi skulle godkjende en Fortolkning, gennem hvilken man faktisk kan indføre en aldeles væsentlig Grundlovsforandring, langt væsentligere end den, vi indførte i 1866. Banen er den anden Natur, og Sædvanen kan i politiske Forhold komme til ligesom at faae Magt ud over den positive Ret, og derfor vi høre os under den Fortolkning, Regjeringen har givet, da drive, vi efterhaanden bort fra den rette Strøm og underkaste Folkets Frihed de Enkeltes Forgodtbefindende. Nu er Spørgsmaalet først, dette, om da det Forslag, som jeg har tilladt mig at fremsætte, er det rette Middel i det rette Øieblik og lige overfor de Rette. Jeg har set fremsat — man ser jo saa meget skrevet — at man kunde optage visse enkelte Forslag enten, f. Ex. i Finansloven eller i andre Love, fastholde disse enkelte Bestemmelser, og saaledes gjøre Regjeringens Stilling endnu mere broget. Det er for det Første efter min Opfattelse ikke et rigtigt Middel, og det er heller ikke, saa aabent og ærligt som det andet. Det er for det Første ikke rigtigt, fordi det ikke rammer, som det skal, Hovedet paa Spørgsmaalet, det vilbleder derhos Folkets Begreber med Hensyn til det, hvorom der strides. Der strides ikke om denne eller hin Paragraph eller denne eller hin Bestemmelse i en eller anden Lov, men der strides, om det gamle System med sine Serheder skal vedblivende staa trods den vaagnende Frihed og det vaagnende Folkeli, eller om vi skal gaa ind paa et nyt, og dette kan ikke klæres for Folket ved, at man fortæber sig i eller piller nitten Bryn, men derved, at man stiller Spørgsmaalet rent og klart frem, og at der overfor en Situation som denne gives et klart og tydeligt Svar. Jeg har dernæst hørt — thi Raad kan man have nok af, men gode Raad ere dyre — at man i Grunden ikke skulde gaa denne Vej, at man skulde rette

Angrebet ikke imod Regjeringen, men imod Landstinget. Jeg forstaaer ikke denne Betragtning, thi den Hindring, der ligger nærmest paa vor Vej, maa man dog formentlig paa en eller anden Maade se at faae bort først, maasse det da vil vise sig, at det, man troede var en anden Hindring, slet ikke er det, og det er min Forhaabning, at det ikke er det, det er min Forhaabning, at naar vi opfatte Grundloven ret, og man stiller Regjeringen i god Forstaaelse med Folkethinget, da vil det andet Thing ret forstaa sin betydningsfulde Opgave for den rolige Udvikling af Friheden. Vi ville om end igjennem Kamp, om end fordrende et kraftigt udviklet politisk Liv, kunne gaa fremad paa denne Maade, det er min Tro og mit Haab, men man komme i alt Fald ikke og sige os, at det er den fri Forsatnings Skyld, hvis vi f. Ex. neblægge Vaabene og ikke gjøre det, thi saalænge Folket ikke indsætter i Folkethinget et fast frisyndet Flertal, som det kan, og saalænge dette Flertal ikke varetager den Opgave, som Folket har givet det, saalænge har man ikke benyttet den nuværende Forsatning, og hvorfor skal man da trage, efter noget Andet. Nei, det kan være en Forsatning, der kunde være Skyld i, hvis man lod et kraftigt Middel ubenyttet for det rette Øieblik, men det er Forsatningen i Ens eget Indre, der ikke selv griber det rette Middel eller tror at have et andet, der kan bruges, men som ikke er det rette. Nu kan jeg imidlertid godt tænke mig, selv om det ikke ofte nok er fremsat, at der om Anvendelsen af dette Middel kan reise sig Indsigelse og vægtige Modgrunde. Jeg skal optage et Par af disse. Man siger, at Negtelsen af Finansloven staa paa Randen af det Revolutionære. Hvorfra man nu har faaet denne Væse, veed jeg ikke, jeg har aldrig opfatter det saaledes, jeg erkjender, at det er et Vaaben, man kun skal bruge i ganske særegne paatrængende Tilfælde, men det er et Vaaben, der kan bruges, og naar vi ikke skulle bruge det i ganske særegne Tilfælde, hvor det egentlig gjælder om at værne om Grundloven, naar mon man da skulde bruge det? Ingen Stat kan opkræves, ingen Udgift afholdes, uden Finansloven. Det er sandt, det siger § 49 i Grundloven, og det er en Befæstning, som vi skulle holde paa. Men sæt nu, at der ingen Finanslov var fra i Dag, hvis vi forstædede den, eller at der ingen var om nogle Dage, vilde der da alligevel være noget Revolutionært ved at negte den? Ja, vi ere jo Begyndere paa en saadan Vej; men der er efter min Opfattelse ikke den ringeste Tvivl om, at dersom den Regjering, som vi have negtet en Finanslov, i samme Øieblik kommer og siger: Vi ønske at opløse Ser og at spørge Folket, giv os to Maaneders Bevilling, saa vilde Oppositionen, naar der ikke forelaa noget som helst Misbrug af Opløsningsretten, hvad der f. Ex. i nuværende Tilfælde ikke kan være Tale om, utvivlsomt bered-